

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio II. De privilegiis in specie, & imprimis de privilegiis exemptionis à jurisdictione ordinarii.

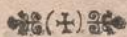
[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

cui privilegium tale subservit) quæ non minus in hac privilegiatorum explicatione, quam in interpretatione legum observari debet, nisi grave tertii præjudicium aliter explicari jubeat, aut ex aliis circumstantiis de alia mente concedentis colligi aliquid possit, aut si juxta proprietatem suam verba sumerentur, privilegium redderetur inutile, quod fieri non debet. Vide plura in *Lib. I. Decret. De legum interpret.*

§. IV.

De extensione privilegiatorum.

Etiam hæc materia ex dictis de extensione legum colligi potest, cum utrobique eadem ratio, & auctoritas pugnet. Et primò quidem extensio non est faciendâ ab una persona, cui concessum est privilegium, ad aliam personam non expressam *cap. Sanè 9. h. t.* (neque enim in exemplum pro omnibus trahi debet, quod uni v. g. ex speciali ratione, aut favore concessam est) & hæc nomine filiorum in privilegiis personalibus non intelliguntur nepotes, & quod concessum filio, non debet extendi ad filiam, nisi aliter de mente concedentis constiterit. Neque secundò extendendum est privilegium propter paritatem rationis ad non expressam, quia ratio privilegij non tam in ratione, quam in mente concedentis radicatur, v. si non tam extenderetur privilegium, quam explicaretur, hoc contineri in illo, velut accessorium in principali.

S E C T I O II.

De privilegiis in specie, & imprimis de privilegiis exemptionis à jurisdictione ordinarii.

§. I.

An ex solutione annui census Papæ facta privilegium exemptionis ab ordinario probetur, & quibus modis, vel verbis?

Respondetur, ex solutione tali non probari exemptionem à jurisdictione ordinarii, nisi appareat, quòd in signum immediatè subjectionis, ac perceptæ libertatis, non autem in signum tantùm perceptæ protectionis census talis solvatur, prout sumitur ex *cap. Recipimus 2. h. t. & ex cap. Ex parte 18. eadem.* sicuti enim census solutio plura significare potest, (subjectoem scilicet, vel exemptionem, vel protectionem) quæ etiam sine exemptione ab ordinarii potestate haberi potest, cum nullam dicat ex se superioritatem) ita quid significet, aliunde probari debet. Quibus autem modis, formis, clausulis, vel verbis privilegium exemptionis, à jurisdictione ordinarii probetur, declaratur in *cap. Si Papa 10. h. t. in 6.* quòd videri potest. Neque tamen per formulas tantùm in hoc cap. altatas exemptio probatur, sed etiam per alias non expressas probari ea potest, modò constet de mente Papæ: Sitamen Ecclesiæ aliqua in Diocesi existens suo

Kkk kk 2

ord.

ordinatio longo tempore censum annuum persolvit, merito presumitur, quod fiat hac solutio in signum subjectionis ob fundatam in jure intentionem Episcopi, in omnes Ecclesias suæ Diocesis.

§. II.

An per privilegium concessum alicui monasterio, ut fructus Ecclesia sibi subiecta in suos usus possit convertere, Ecclesia illa censetur eximi à jurisdictione ordinariorum?

Respondetur negativè, prout sumitur ex cap. Pastoralis 19. h. t. & hinc colligitur, sicuti non possunt religiosi tales fructus Ecclesiarum sibi subiectarum in proprios usus propriâ auctoritate convertere, sine licentia Papæ, vel saltem Episcopi, & consentientis Capituli, ex justa causa, ita etiam si hæc licentia circa fructus tales illis concedatur, ut tamen possessionem, & perceptionem, ac administrationem talium fructuum acquirat, indigebit auctoritate ordinarii, immittentis in possessionem.

§. III.

Proponuntur alia questiones quædam circa privilegia exemptionis à jurisdictione ordinariorum.

Primò satis certum est, eum qui exemptus est respectu certi loci, vel certæ rei, non ideo etiam exemptum esse respectu alterius loci, vel rei, uti habetur ex cap. Cum Capella 16. h. t. tale enim privilegium respectu certi loci aut

rei concessum reale potius, quam personale censendum est, restrictio scilicet ad certum locum, &c. Secundò satis certum est, quod per exemptionem à jurisdictione concessam monasterio, non censetur etiam Capellæ exemptæ, sive Ecclesiæ eodem monasterio subiectæ (nisi specialiter etiam hæc exemptæ essent, vel essent per jure unitæ monasterio) cum privilegio exemptionis, odiosum ordinariis, cædendum non sit: & quævis pars commune juris effectum, de concessione illius sit iudicium, & eodem jure certis debeant totum, & pars, non proinde tamen hoc in odiosis, & exorbitantibus, quæ non sunt necessariò cunctis de iure parabilia. Et hinc fieri potest, ut Præbendus, qui ratione exempti monasterii suæ cæm non agnoscat Episcopum, eam tamen ut legitimo iudice suo cognoscere debeat, si ratione Capellæ suæ cæm conveniatur. Tertiò satis certum videtur, quod exempta Ecclesia, quæ collegium habet, exempti etiam cæm Prælati sive Abbatis, Canonici, Monachi, & alij ministri Ecclesiæ talis, & non tantum Presbyter, qui cæm Parochianorum habet, quoad ea talium parochianorum curam pertinent; nec Parochiani ipsi censentur exempti cap. presump. q. 1. h. t. in 6 Exemptis tamen licentia ut Clericis talis Ecclesiæ, non censetur exempta Ecclesia, prout dicitur cap. habetur, illud quidem, quia sub iudicio Ecclesiæ hi tales veniant, hoc autem à odiosam ordinariorum potestati exemptionem restringendam.

§. IV.

An & quando exempti à jurisdictione Episcopi possint coram eodem conveniri & ab illo puniri, non obstante privilegio exemptionis?

DE jure quidem antiquo statutum est in cap. 1. volentes h. t. in 6. ut exempti, quamvis suà à jurisdictione ordinariorum gaudeant libertate, conveniri tamen coram ordinariis possint ratione delicti, vel contractus, aut rei, de qualis illis movetur, si nimirum delictum commissum sit, aut contractus factus in loco non exempto, aut res litigiosa non sit exempta, aut sita sit in loco non exempto, cum in tali casu non absolutè exempti hi tales videantur, ad cavendum nimium præjudicium ordinariorum, sed tantum in ordine ad certum locum, aut rem &c. quia tamen hodie plerique regulares, quos potissimum exemptionis hæc materia concernit, specialibus privilegiis à Pontificibus muniti sunt, ut neque in allatis casibus sint coram ordinariis conveniendi: multi autem alii casus ab *Auth. Method. L. 1. Decret. tit. 31. sect. 3 §. 10.* enumerantur, in quibus ordinarii, ut Apostolicæ Sedis delegati, post Tridentinum in exemptos habeant etiam jurisdictionem, ut ad eò rectius circa hanc materiam, quæ fusionis disputationis est, ad *Auth. Method. vel Erasmus Koch. Roderiques: aut Barbof.* quos relato titulo jam citavi, lectorem, si his opus habeat, remittam.

☉ 30 ☉

§. V.

An allegantes privilegium exemptionis à jurisdictione ordinarii, possint Episcopi sive ordinarii jurisdictionem exercere, donec privilegium exhibitum, & probatum fuerit?

Respond. alleganti privilegium exemptionis non credi, nisi illud probet cap. cum persona 7. h. t. 6. & hinc non tantum procedere contra hos possunt ordinarii, non probatis his privilegiis, sed etiam ad exhibenda, & ostendenda hæc sua privilegia cogi possunt, qui exemptionis privilegium prætendunt (cum privilegia sint quid facti, & consequenter non præsumantur, sed probati debeant.) nisi notorium esset tale privilegium exemptionis quoad titulum, & possessionem, aut in jure communi fundatum, prout privilegium exemptionis fundatum habent religiosi mendicantes, qui ab inferioribus iudicibus ad exhibendum privilegium inutiliter citantur, & comparere non tenentur: & quamvis aliàs reus non teneatur edere instrumenta, seu documenta contra seipsum cap. 1. de probat: privilegiatus tamen, sive exemptus, sive agat sive excipiat, debet probare privilegium, quod allegat, quia præsumptio est contra ipsum, cum ordinarii jurisdicção sit de jure communi fundata, nisi authenticè probet aliud.

§. VI.

An Ecclesia obtinens duplex privilegium exemptionis, Episcopi v. g. & Papa, utroque uti possit?

Quòd possit Ecclesia uti duplici privilegio exemptionis, si duplex habeat

Kkk kk ;

habeat

habeat ab Episcopo v. g. & Papa, ita ut si succumbat ex uno, ex altero se defendere possit (cùm nullus prohibeatur pluribus defensionibus uti, juxta *reg. 20. in 6. ex c. cum olim 14. b. t. pater*. neque enim impetrans secundum privilegium censetur renuntiare priori privilegio, super eadem re obrento, sed potest uti tam priore, quàm posteriore, prout utile videbitur.

SECTIO III.

De aliis privilegiis specialibus, de quibus agitur in hoc titulo.

§. I.

De privilegio immunitatis à solvendis decimis etiam novatum?

De hujus §. I. materia satis actum videtur in *lib. 3. Decret. tit. 30. præsertim sect. 5. & 6.*

§. II.

De privilegio celebrandi vel audiendi divina officia tempore interdicti generalis?

Quid sit interdictum generale, infra in Tit. de sententia excommunicationis dicitur, ubi etiam, quid fieri possit, vel non possit tempore interdicti generalis, explicabitur. Hæc ea tantùm quæstio moveri potest, quomodo intelligenda sit illa licentia, quâ nonnullam regularibus conceditur tempore interdicti talis, divina celebrare, & u-

tùm etiam ad Episcopos extendi posse privilegium concessum regularibus, ad divina celebranda, interdicti generalis tempore, cui utriusque quæstio respondetur primò, licentiam illam, quâ conceditur regularibus, ut si Eleemosynas conquirendo ad locum aliquem interdictum perveniãt, in eorum adventu loci in anno aperiantur Ecclesiis, ubi ceteris excommunicatis, & specialiter interdictis, divina illis celebrare liceat, ita intelligendum esse, quòd una tantum loci illius Ecclesia, & semel in anno, ad divina talia celebranda, aperienda sit, quamvis enim textus in *cap. ne privilegia 24. §. illud etiam h. t. in plerum numero* loquatur, aperiantur Ecclesiis, significat tamen explicat, quòd hoc interdictum debeat de omnibus Ecclesiis aperienda, ne vili pendatur sententia interdicti, sed de una tantum Ecclesia in tali loco interdicti aperienda, & de aliqua etiam impedienda, in alio loco interdicti, quæ explicatione supposita, non videtur, quomodo verificetur, quòd in plerum numero dicunt jura, *aperiantur Ecclesia.*

Respond. secundò, quàm privilegia regularibus concessa ad divina celebranda non sint, cùm privilegia ab una persona, cui concessa sunt, extendi non debeat ad aliam personam interdicti materia, ipsa jura hæc expositionem faciant *cap. quædam nonnulli 2. p. 1. ob favorem Pontificalis officii*, idcirco licebit eodem modo, cum interdictionibus, & limitationibus, divina celebrare, talis interdicti tempore, quo